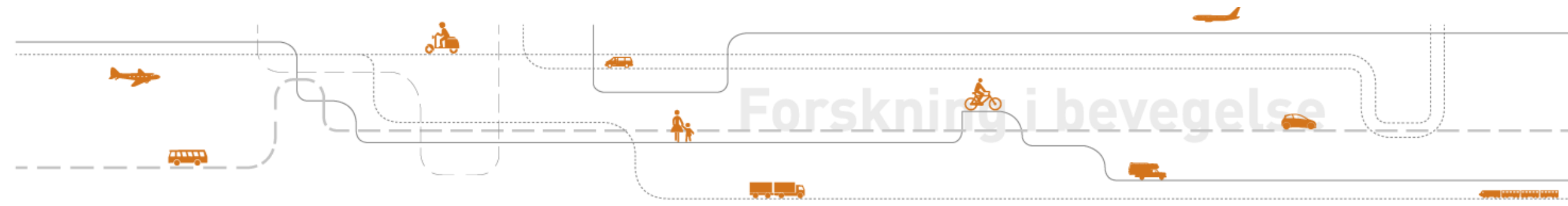

Porteføljestyling og samfunnsøkonomisk analyse av NTP-prosjekter

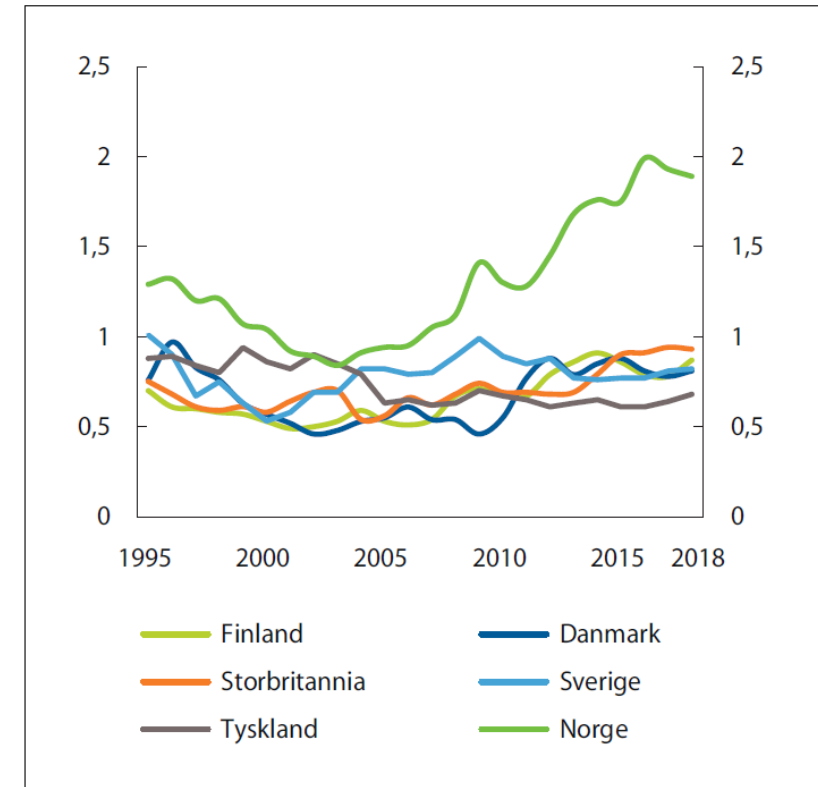
Askill Harkjerr Halse – ash@toi.no

Møte i Osloregionens faggruppe for Areal og Transport,
15. mars 2022

Hvorfor samfunnsøkonomisk lønnsomhet?

- Høy ressursbruk = høy alternativkostnad
- Sammenliknbarhet på tvers av prosjekter
- Samfunnsøkonomisk nytte: Alle virkninger som bidrar til menneskelig velferd
 - *Mobilitet og framkommelighet*
 - *Sikkerhet*
 - *Klima og miljø*

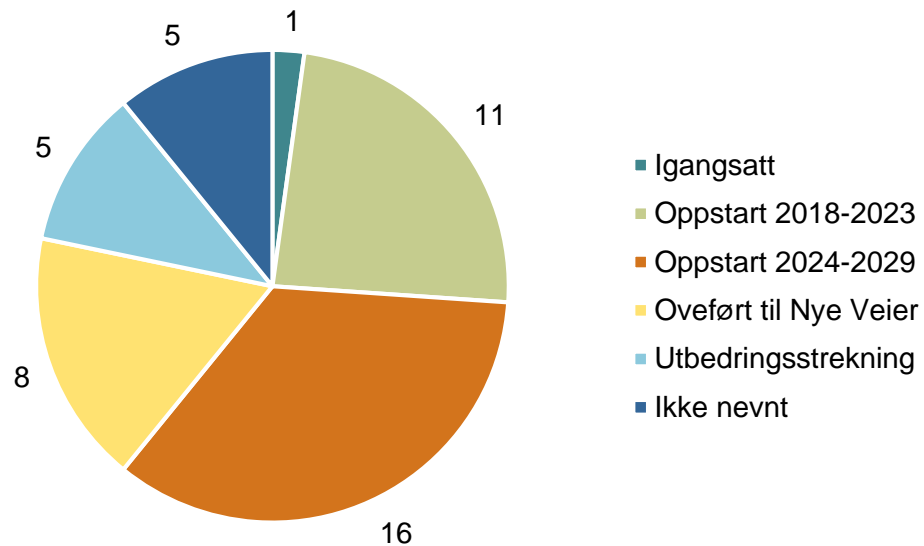
Figur 10.2 Investeringer i transportinfrastruktur i prosent av BNP. 1995–2018¹

Kilde: NTP 2022-2033

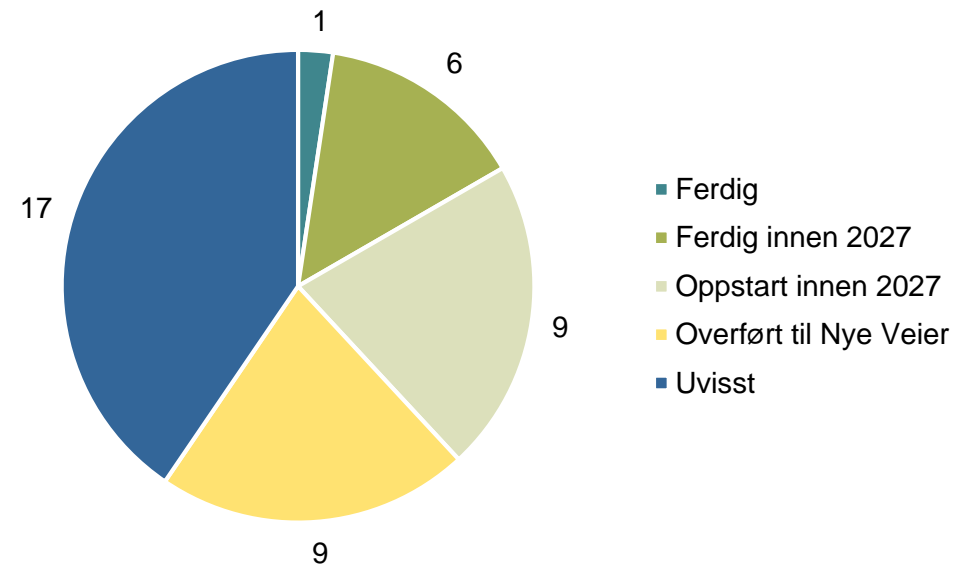
Prosjektgjennomføring og porteføljestyring

Tidligere NTPer: Mange prosjekter blir ikke gjennomført som forutsatt

Prosjekter i andre del av NTP 2014-2023

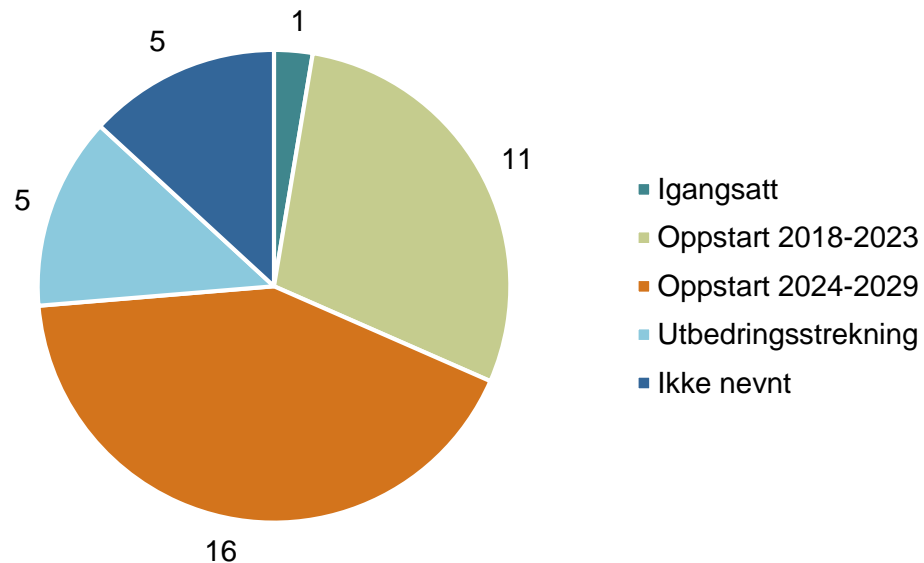
Prosjekter i andre del av NTP 2018-2029

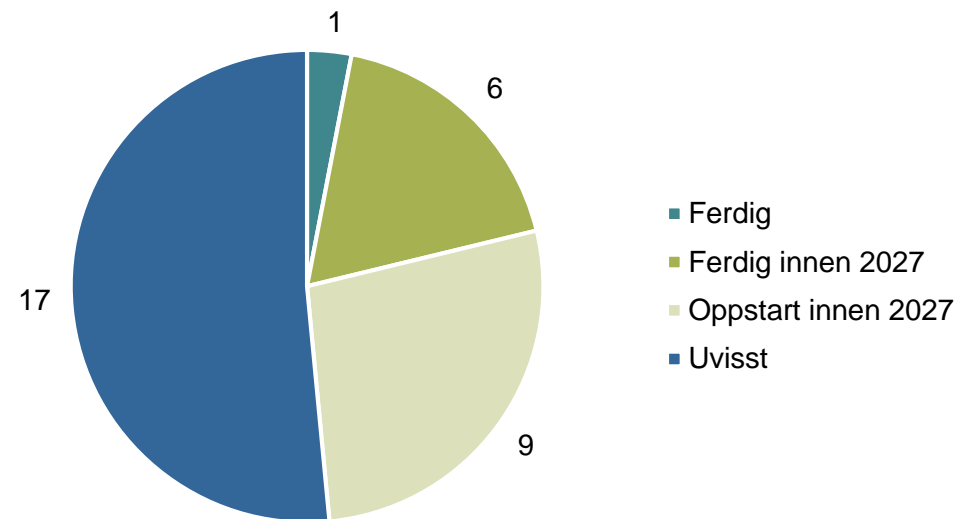
Prosjektgjennomføring og porteføljestyring

Tidligere NTPer: Mange prosjekter blir ikke gjennomført som forutsatt

Prosjekter i andre del av NTP 2014-2023

Prosjekter i andre del av NTP 2018-2029

Prioriterte prosjekter i NTP 2022-2033

- Flere prosjekter ligger bare så vidt inne med midler første seks år
 - *Ytre IC Vestfold*
 - *Rv. 19 Moss*
 - *E39 Ålgård–Hove*
 - *E39 Hordfast*
 - *E39 Møreaksen*
 - *Vossebanen*
 - *E10 Nappstraumen–Å*

- Midlene i 2022-2027 dekker 43 % av rammen

- 127 milliarder i 2028-2033 til «gamle» prosjekter

256

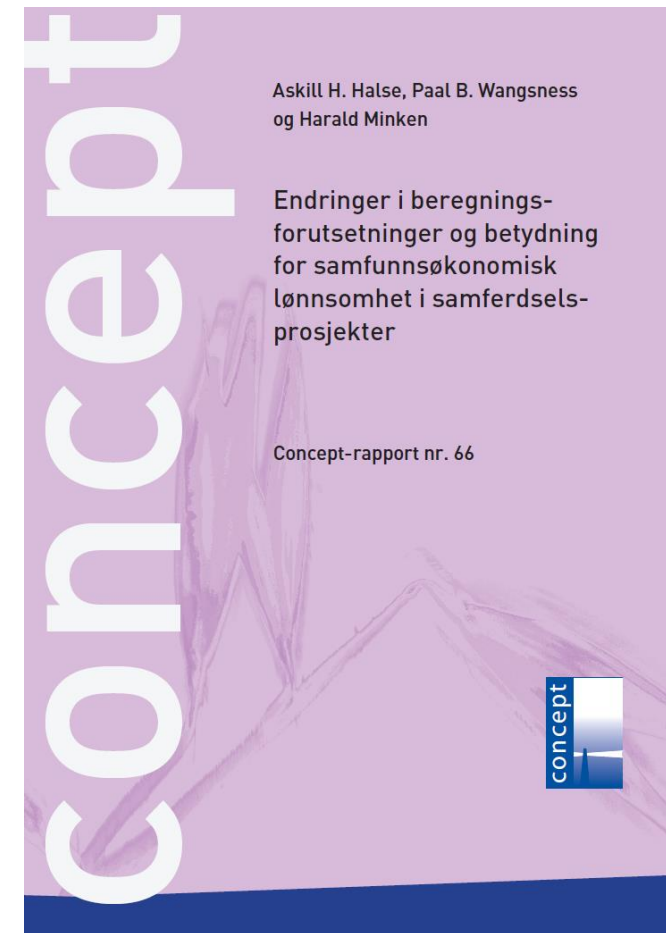
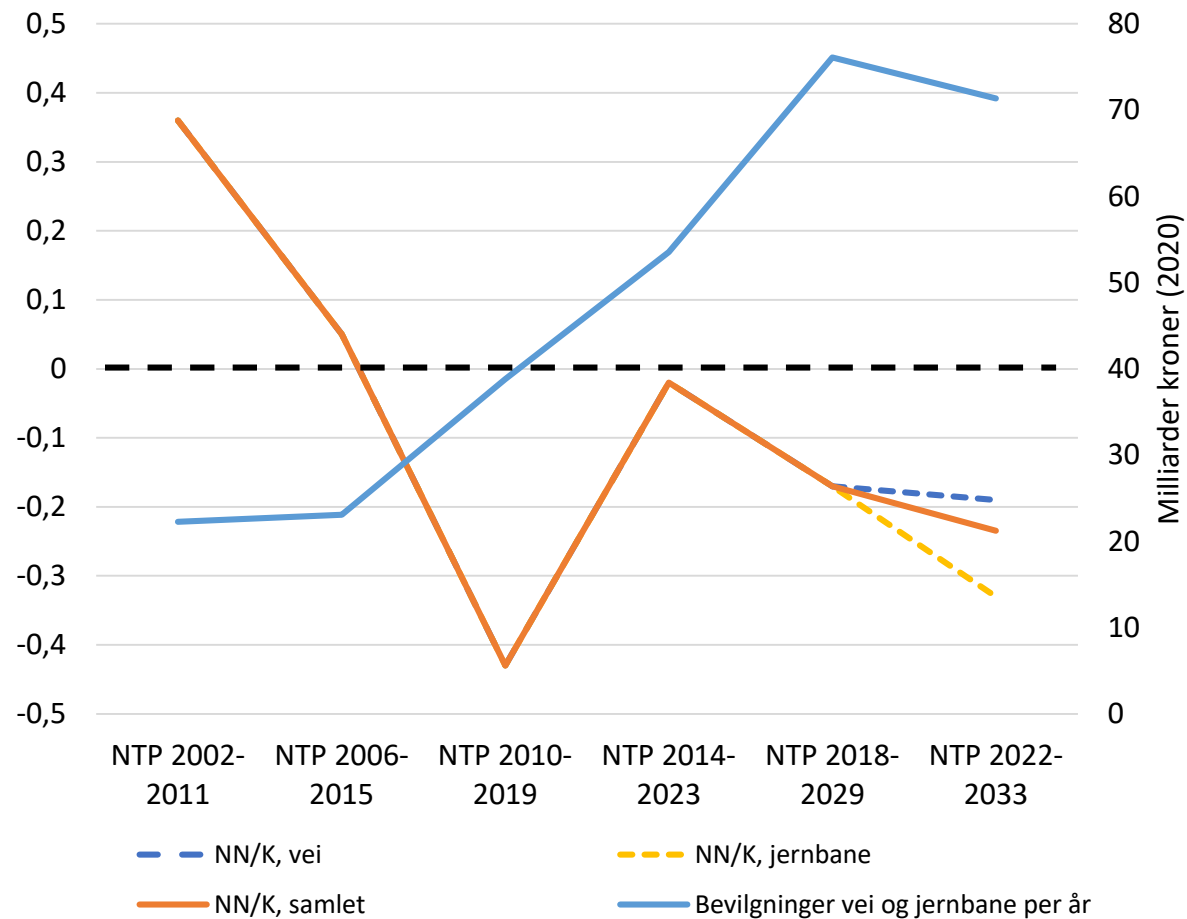
Meld. St. 20
Nasjonal transportplan 2022–2033

2020–2021

Tabell 12.2. Investeringsportefølje: prosjekter/effektpakker prioritert for oppstart 2022–2027, periodisering pr. mars 2021. Mill. kroner¹

Sektor	Korr.	Fylke	Tiltak	Kategori	Stat 22–27	Stat 28–33	Bom/andre 22–33
Jbane	0	Flere	Ny rutemodell Østlandet	Nye effekt-pakker	5 593	4 199	
Kyst	1	Viken	Borg havn	Innseiling	256		
Vei	1	Viken	Rv. 22 Glommakryssing	Store prosjekt	795	572	1 585
Vei	2	Viken	E18 Retvet–Vinterbro	Store prosjekt	1 772	3 000	2 693
Jbane	3	Rogaland	Jærbanen trinn 2: Timinuttersintervall Stavanger–Skeiane	Nye effekt-pakker	175	62	
Jbane	3	Vestfold og Telemark	Ytre IC Vestfoldbanen: To tog/t Oslo–Skien	Nye effekt-pakker	1 400	8 700	
Kyst	3	Vestfold og Telemark	Torsbergrenna	Gjennomseiling	284		
Kyst	3	Vestfold og Telemark	Kragerø	Innseiling	107		
Vei	3	Viken	Rv. 19 Moss	Store prosjekt	400	2 600	2 000
Vei	3	Viken	Rv. 282 Holmenbrua	Store prosjekt	453		453
Vei	3	Rogaland	E39 Ålgård–Hove	Store prosjekt	230	1 529	2 134
Vei	3	Viken	E134 Dagslett–E18	Store prosjekt	567	1 420	1 824
Vei	3	Agder	E18/E39 Gartnerløkka–Kolsdalen	Store prosjekt	1 320		1 990
Vei	3	Rogaland	Rv. 42 Gamle Eigerøyveien–Hovlandsveien	Utbedrings-prosjekt	337		
Vei	3	Viken	E134 Oslofjordforbindelsen, byggetrinn 2	Store prosjekt	1 739		3 092
Vei	3	Rogaland	Rv. 509 Kontinentalveien–Sundekrossen	Store prosjekt			239

Lav samfunnsøkonomisk lønnsomhet

Lønnsomhet og valg av prosjekter

- Lite som tyder på at lønnsomhet har styrt valget av prosjekter (Fridstrøm og Elvik 1997, Welde mfl. 2013, Welde og Nyhus 2019)
 - *Men kan påvirke valg av trasé/alternativ (Bukkestein og Nyhus 2021)*
- Kan skyldes manglende tiltro til resultatene, eller at en tar andre hensyn
- Med porteføljestyring bør i det minste endringer i lønnsomhet få betydning

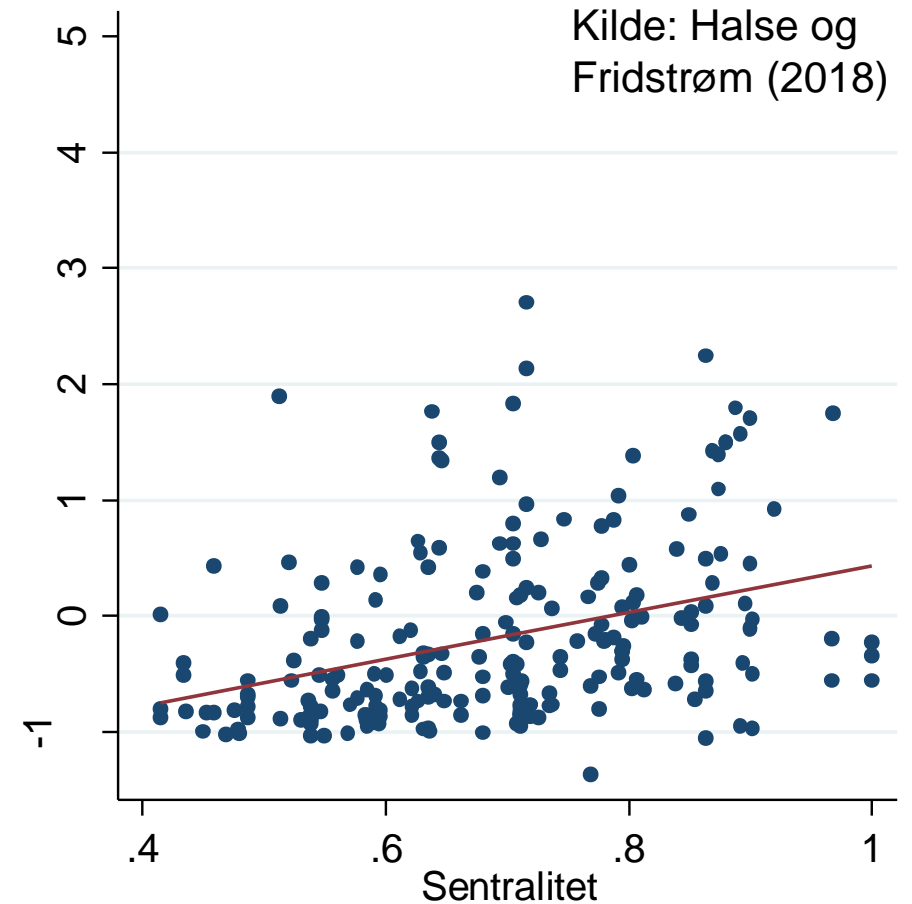
Lønnsomhet vs. andre hensyn

I dag: Lite systematisk og etterprøvbart

Risikerer å velge prosjekter som verken er de mest lønnsomme eller beste på andre måter

Mulige løsninger:

1. Vurdere andre hensyn på prosjektnivå
2. Stille krav på porteføljenivå
3. Dele opp porteføljen i flere potter

Lønnsomhet vs. andre hensyn

I dag: Lite systematisk og etterprøvbart

Risikerer å velge prosjekter som verken er de mest lønnsomme eller beste på andre måter

Mulige løsninger:

1. Vurdere andre hensyn på prosjektnivå
2. Stille krav på porteføljenivå
3. Dele opp porteføljen i flere potter

Praksisen bør evalueres

- Hva forklarer prioriteringen av prosjekter i utgangspunktet?
- Hva forklarer hvilke som blir framskyndet/ nedprioritert med porteføljestyring?
- Fører porteføljestyring til mer vekt på samfunnsøkonomisk lønnsomhet?

